

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento

Piazza Dante 15, 38122 Trento

Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615

uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 3510 del 04/12/2021

Traduzione in mòcheno

De pèrgbaiber sai' de borege stòrchekeit

En pfinsta as de 2 van schantònederer en sol van Marangonerie kan Schloss van Buonconsiglio hòt se gahòltn an òndern trèff ver en “Klòffen pet de sprochminderhaitn”, as sai' mearer zòmmtrèffn as lòng sèchen as de storische sprochminderhaitn, de Ladiner, de Zimbern ont de Bersntoler, sai' asn lònt. Za klòffen van “De pèrgbaiber ont de baiber as toalmòchen van sprochminderhaitn: de bichtekait van baiber en de sbòchen gamoa'schòftn” sai' gaben de Anna Simonati, leareran va Amministrativrècht ka de Universitet va Trea't, de Anna Maria Trenti Kaufman, schoa' viarer van Zimber Kulturinstitu va Lusern ont iaz drauschaueran van Oa'zege Komitat van storische taitschn sprochinsln en Balschlònt ont de Michela Zucca, antropologen, president va de Schòft Sherwood. Za moderiarn der afganer va minderhait hazara jornalist ont schraiber Alidad Shiri, as hòt derzeilt abia as de baiber hait zegen to stea' en Afghanistan.

En trèff ist gaben de provinzal asesor va de zunthait, ver de social politik, disabilet, familia ont glaicha moglechkaitn, Stefania Segnana aa ont de hòt unterstraicht de bichtekait, en de doi leistn jarder, van baiber ver de familia, ver de birtschòft, ver de u'lear van kinder ont ver de u'lear van tròchtn, iberhaup en de platz bou as sai' de sprochminderhaitn, abia as de pèrgplatz. De asesor hòt nou tsòk zboa beirter asn projekt Coliving as probiart za mòchen nèt vort gea' za stea' de lait as lem as de pèrgplatz , a sòch runt bichte ver de provinzal Junta.

Bail en klòffen de Anna Simonati hòt gadenkt abia ofters de baiber hom regiart sèlber de “birtschòftn van pèrng” ont en dòi vurm de sai' vulnerabln ober nèt schbòch, de mein nou mòchen an òrbet va yourstea'ner bavai stòrch ont bichte ver de gamoa'schòft.

Dòs tsòck ist kemmen nou klòfft va de Michela Zucca as hòt keing aa abia s gea' vort van pèrng za lem vill vert ist a soch as vonk u' van baiber. De Anna Maria Trenti Kaufman hòt keing as de bersntolern abia de ladiner ont de zimbern as sai' en an pèrng plòtz, òlla hom tschechen en de jarder, aa benn òlla drai de minderhaitn hom gschichtn a bea'ne ònderst, ober de hom gòp vil lait as hom gamiast vort gea' za stea': “en de organizazion va de familia sai' gaben de baiber as hom se pakimmpert va de gònze regiar abia de birtschòft ont s auzigln van kinder ont van òrbetn van haus. S baib ist gaben aloa' ver lònka zaitn bail en jor, an oa'zege punkt van eltern ver de kinder ont de ist si gaben za auzigln sa ont za learnen en de prach ont de sproch en de sai' na kinder”.

Gònz tschlècht sèll as hòt tsòk der schraiber Alidad Shiri as der hòt u'pfònkt va re sai' hòrt runde van Afghanistan keing Balschlònt, za denken abia as de hom se verpessert de baiber no en 2000, pet de moglechkait za studiarn ont za òrbetn, za meing toalnemmen en parlament ont en de sicherket kroftn, youraus “de hom nanket a nu'm gahòpt ont sai' lai gaben 's baib van', 'de tochter van', de muater van'. Ont nou pet sèll as tschicht haitzegento pet de baiber as “meing nèt aus van haus gea', òrbetn ont studiarn”, s lònt as a'ne gèlt ist, de stòrch òrmekait as hòt, iberhaup ver de baiber as de mias verzogeta tschèrln mòchen.

Der trèff ist direkt galòkt schaung kemmen as en kanal 642 van TML-Tele Minoranze Linguistiche ont de bar bider galòkt schaung kemmen en de ta as kemmen.

Ibersetz gamòcht van Sprochtirl va de Tolgamo'a'schòft Hoa Valzegu' ont Bersntol
(Traduzione a cura dello Sportello linguistico della Comunità Alta Valsugana e Bersntol)

(cdt)